

Finska

Mediacija v državah članicah - Finska

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci na Finskem se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Splošno upravljanje, vodenje in nadzor mediacije v kazenskih in določenih civilnih zadevah je v pristojnosti Ministrstva za socialne zadeve. Državni okrožni uradi za zdravje morajo zagotoviti, da so storitve mediacije na voljo in da se pravilno opravljajo v vseh delih države.

Informacije o mediaciji lahko najdete na spletni strani [Nacionalnega inštituta za zdravje in socialno skrbstvo \(THL\)](#).

Storitve mediacije, ki so povezane s sodiščem, upravljajo okrožna sodišča. Okrožna sodišča lahko odločijo o začetku mediacije v civilnih sporih. Namen mediacije je pomagati strankam v sporu, da najdejo rešitev, sprejemljivo za obe stranki. Rezultati, doseženi v mediaciji, so ponavadi osnovani bolj na tem, kaj je razumno v določenih okoliščinah, kot pa na strogi uporabi prava. Več informacij o okrožnih sodiščih najdete na spletni strani [Ministrstva za pravosodje](#). Na razpolago je tudi [knjižica o sodni mediaciji](#).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija se uporablja v civilnih in kazenskih zadevah.

Mediacija se najpogosteje uporablja v civilnih sporih, zlasti v manjših civilnih zadevah. Toda za nekatere civilne spore ni potrebno, da se uporabi mediacija, povezana s sodiščem. Potrošniške spore lahko na primer obravnava svetovalec za potrošnike in **odbor za pritožbe potrošnikov**. Za kazenske zadeve pa je za mediacijo predviden poseben postopek.

Za civilne zadeve in spore, ki so predloženi splošnim sodiščem, se lahko uporabi mediacija, kot je navedeno v Zakonu o sodni mediaciji (zakon 663/2005). Cilj sodne mediacije je prijateljsko reševanje sporov. Predpogoj za sodno mediacijo je ta, da se za zadevo mediacija lahko uporabi in da je mediacija ustrezna glede na zahteve strank. Ena ali obe stranki spora lahko vložita pisno vlogo, preden gresta na sodišče. Vlogo je treba izpolniti pisno in navesti predmet spora ter kako se stališča strank razlikujejo. Poleg tega je treba navesti razloge, zakaj se mediacija lahko uporabi.

Poravnava (mediacija) se lahko uporabi tudi v civilnih zadevah, v katerih je vsaj ena stranka fizična oseba. Civilne zadeve (razen tistih, ki vključujejo zahteve za povrnitev škode, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja) se lahko rešujejo s poravnavo le, če gre za manjši spor ter ob upoštevanju predmeta in zahtevka, ki se uveljavlja v zadevi. Kar je v zakonu določeno za poravnavo v kazenskih zadevah, se primerno uporablja tudi za poravnavo v civilnih zadevah.

Poravnavo je mogoče izvesti s strankami, ki so osebno in prostovoljno izrazile svoje strinjanje z uporabo poravnave. Razumeti morajo njen pomen in rešitve, dosežene v postopku poravnave. Preden se stranke strinjajo z uporabo poravnave, jim je treba razložiti njihove pravice v zvezi s poravnavo in njihovo mesto v postopku poravnave. Vsaka stran ima pravico odstopiti od sporazuma kadar koli med postopkom poravnave.

Mladoletne osebe morajo osebno privoliti v poravnavo. Poleg tega se za sodelovanje mladoletne osebe v poravnavi zahteva dovoljenje njenega skrbnika ali drugega pravnega zastopnika. Poslovno nesposobne odrasle osebe lahko sodelujejo v poravnavi, če razumejo pomen zadeve in osebno privolijo v postopek.

Poravnava se lahko uporabi za kazniva dejanja, ki se ocenijo kot sprejemljiva za poravnavo, in sicer ob upoštevanju narave in načina storitve kaznivega dejanja, razmerja med osumljencem in žrtvijo ter drugih vprašanj v zvezi s kaznivim dejanjem kot celoto. Za kazniva dejanja, ki zadevajo mladoletne žrtve, se poravnava ne sme uporabiti, če žrtev potrebuje posebno zaščito zaradi narave kaznivega dejanja ali zaradi starosti.

Uradi za mediacijo sprejmejo vlogo za mediacijo in med postopkom mediacije sodelujejo z različnimi organi. Vsak primer za mediacijo se dodeli prostovoljnemu mediatorju, ki ga izberejo strokovnjaki, zaposleni v uradu za mediacijo. Mediatorji prevzamejo primere za mediacijo in kar je z njimi povezano v sodelovanju z uradom za mediacijo. Osebe urada vodi in nadzira mediatorje pri njihovem delu.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

V kazenskih zadevah se lahko poravnava opravi med strankami, ki so osebno in prostovoljno izrazile strinjanje s poravnavo ter so sposobne razumeti njen pomen in rešitve, dosežene v postopku poravnave. V civilnih zadevah (sodna mediacija) se mediacija lahko začne s privolitvijo vseh strank.

Na Finskem obstaja nacionalni kodeks ravnanja za mediatorje, s sektorskimi kodeksi ravnanja za mediatorje (npr. po področjih specializacije, kot so mediatorji za družinsko pravo, medicinsko pravo, gradbeno pravo).

Informacije in usposabljanje

Na spletni strani [Ministrstva za pravosodje](#) je na voljo knjižica o sodni mediaciji.

Nacionalni inštitut za zdravje in socialno skrbstvo organizira usposabljanja za mediatorje.

Inštitut tudi zbira statistične podatke o mediaciji v kazenskih in civilnih zadevah, spremlja in opravlja raziskave glede dejavnosti mediacije ter usklajuje razvojna prizadevanja na tem področju. Delo podpira **Svetovalni odbor za mediacijo v kazenskih in civilnih zadevah**.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija v kazenskih zadevah je brezplačna. Žrtvi kaznivega dejanja in storilcu omogoča, da se srečata s posredovanjem nepristranskega mediatorja ter se pogovorita o nematerialni in materialni škodi, ki je bila povzročena žrtvi, ter se sporazumeta o ukrepih za odpravo škode (Zakon 1016/2005).

Mediacija pomeni za zadevne stranke nižje stroške kot pa sojenje. Vsaka stranka plača svoje stroške in ji ni treba plačati še stroškov nasprotne stranke. Če stranki želita, si lahko najameta pravnega svetovalca. Stranki lahko tudi vložita vlogo za pravno pomoč pri uradu za pravno pomoč.

Pri sodni mediaciji ima sodnik okrožnega sodišča vlogo mediatorja. Mediacija v sporih je ena od običajnih nalog sodnika. Če je za zadevo potrebno posebno znanje na določenem področju, lahko mediator s privolitvijo strank najame pomočnika, katerega honorar plačata stranki.

Za sodno mediacijo se plača taksa, tako kot za vse druge zadeve, ki jih obravnava sodišče.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice bodo Komisijo obvestile, katera sodišča ali drugi organi so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Finska te informacije še ni poslala.

Sorodne povezave

[knjižica o sodni mediaciji](#), [spletna stran o mediaciji \(Nacionalni inštitut za zdravje in socialno skrbstvo\)](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 14/10/2018